

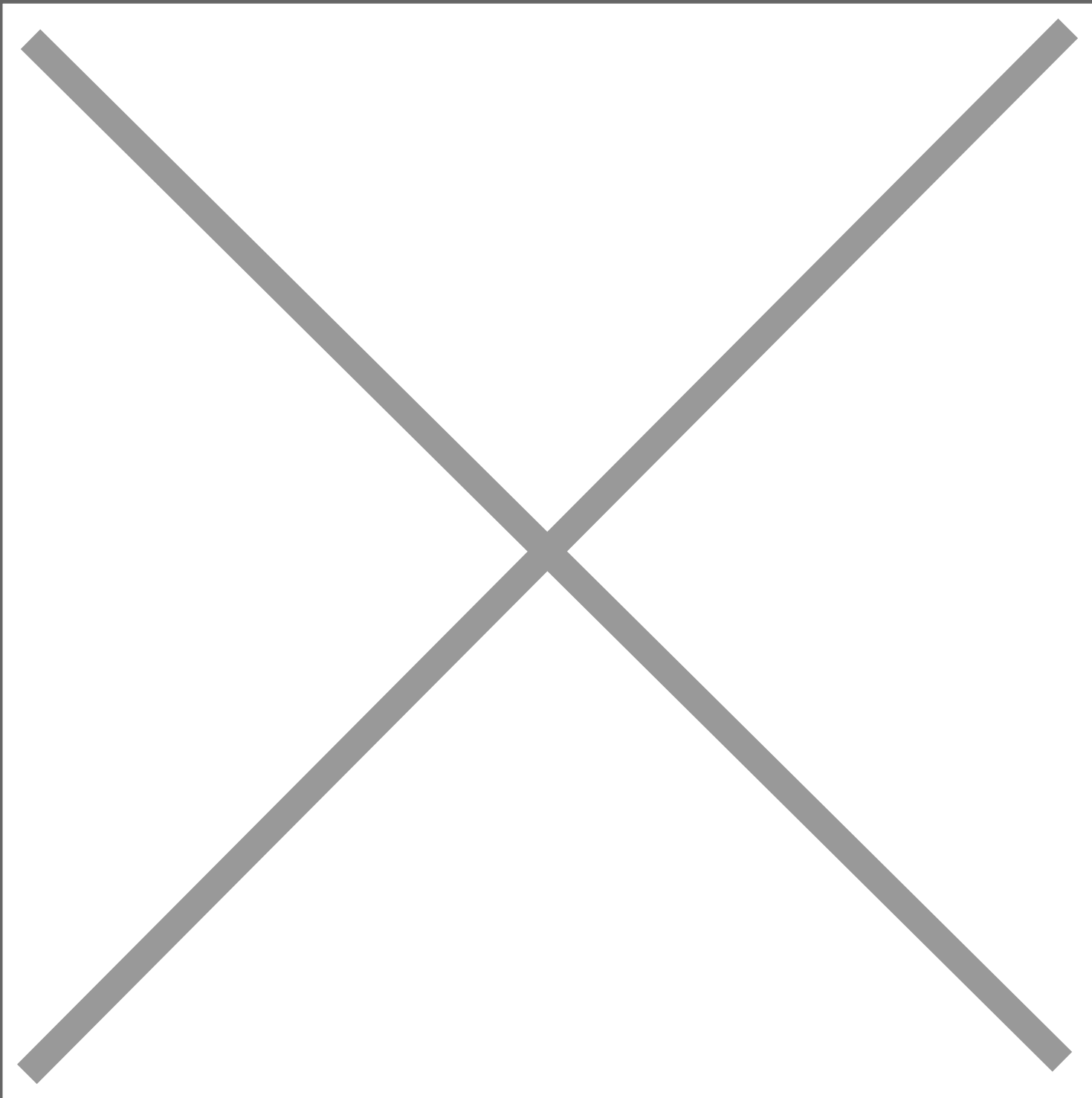
Lan tỏa tự hào đến mai sau

14:22 29/03/2023

Tác giả: Đang cập nhật

Hệ thống các tấm bia đá ghi công 7 anh hùng liệt sĩ hy sinh tại chiến trường miền Nam được đặt dựng ở đất thép Vĩnh Linh (Quảng Trị) 65 năm trước đã trở thành động lực lớn lao, là niềm tự hào không riêng gì Quảng Trị mà cả quê hương các anh hùng, của đồng bào khắp cả nước. Đến hôm nay, những tấm bia đặc biệt ấy càng được xem là hiện vật quý giá, thiêng liêng có giá trị sâu sắc về lịch sử.

Image not found or type unknown

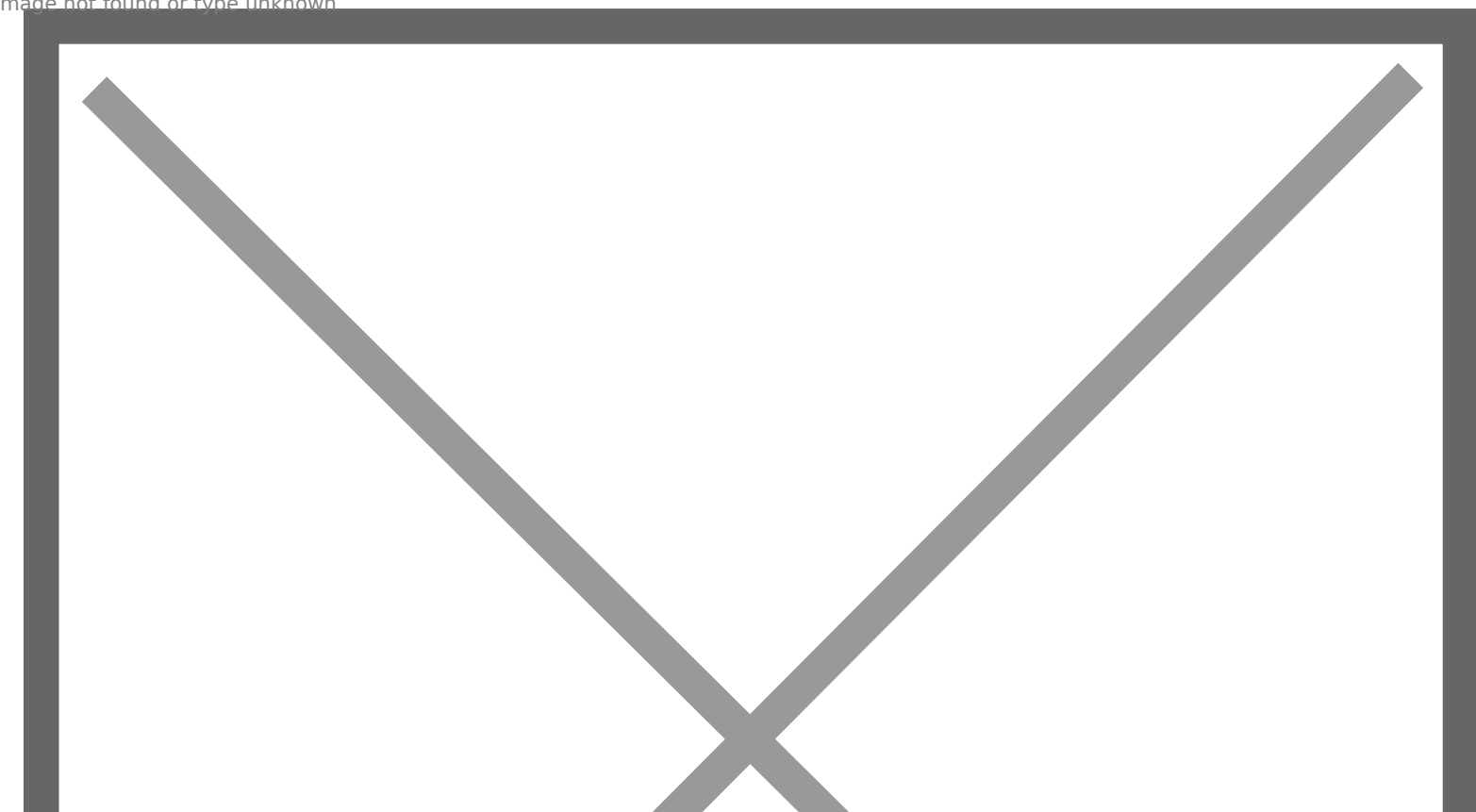
Người dân Vĩnh Linh xúc động trước hàng bia ghi công 7 anh hùng tại NTLS H.Vĩnh Linh.

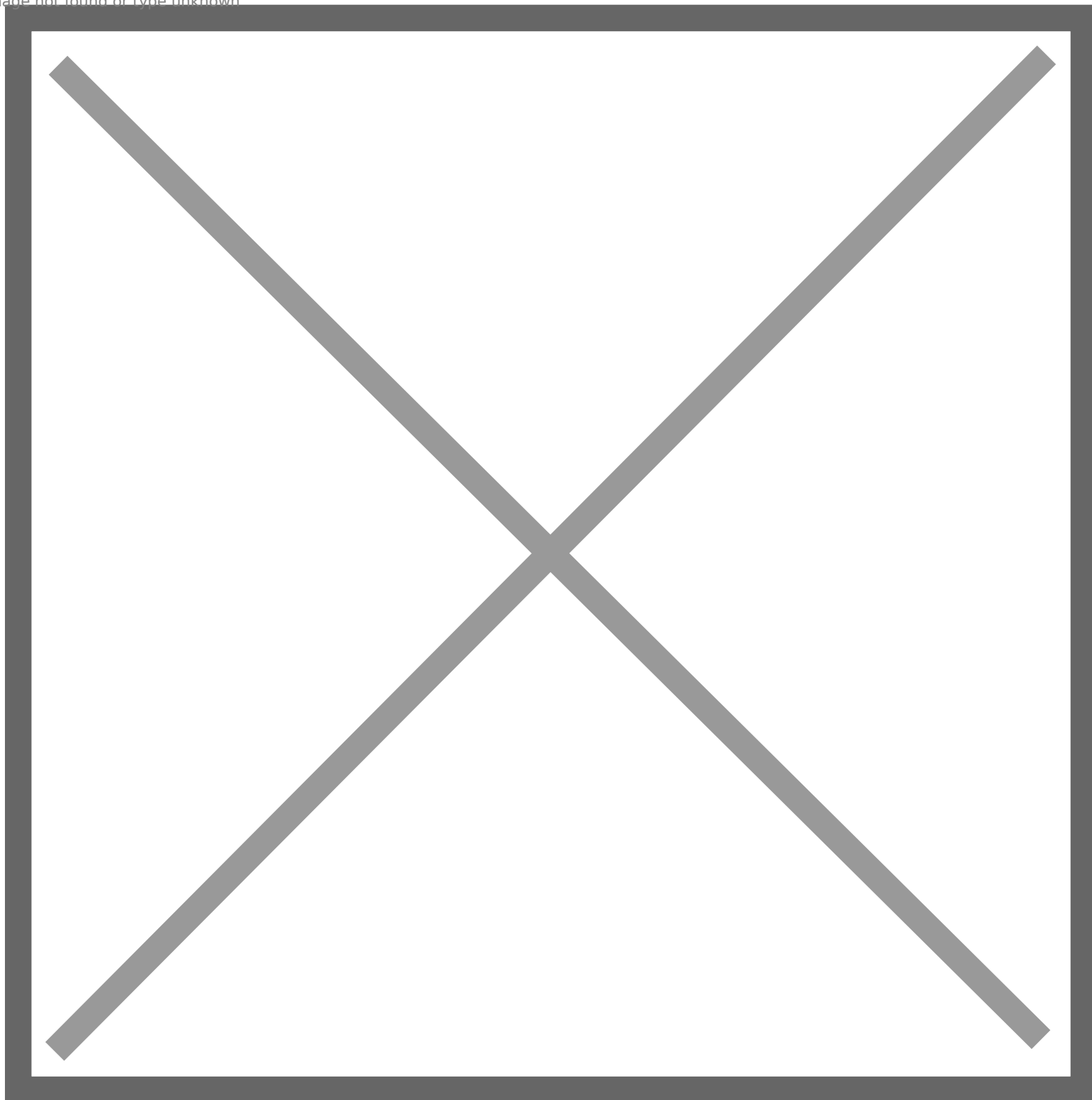
Trước mắt chúng tôi là dãy 8 tấm bia đá đặc biệt ở khu vực Đài ghi công liệt sĩ tại Nghĩa trang liệt sĩ (NTLS) H.Vĩnh Linh. Trong đó, tấm thứ 8 có nội dung về thời gian thi công, hoàn thành công trình Bia 7 anh hùng liệt sĩ hy sinh trong cuộc kháng chiến chống Pháp trên chiến trường miền Nam. Dấu vết của bom đạn chiến tranh cày xé những dòng ghi trên tấm bia đá nhưng không vì thế mà chiến công lẫy lừng gắn với tên tuổi của các anh hùng bớt đi sự lấp lánh. Tuy không có nhiều văn

bản, tư liệu liên quan đến quá trình xây dựng nhưng thật may mắn khi quản trang NTLS H.Vĩnh Linh đã gìn giữ rất kỹ cuốn bản sao tài liệu đánh máy "Trích yếu tiểu sử và tóm tắt thành tích 7 anh hùng liệt sĩ" giúp nhiều người chưa từng biết đến hệ thống bia có một không hai này thêm cơ hội để tìm hiểu, để lan tỏa tự hào.

Năm 1958, nhằm xây dựng nên biểu tượng Nam - Bắc một nhà, động viên cả nước phát huy tinh thần kiên cường, bất khuất, đấu tranh giải phóng dân tộc, thống nhất non sông về một mối, Nhà nước đã cho xây dựng "Đài ghi công liệt sĩ đã hy sinh vì Tổ quốc và bia 7 anh hùng đã hy sinh trong kháng chiến chống Pháp trên chiến trường miền Nam" tại Đặc khu Vĩnh Linh lúc bấy giờ. Vị trí xây dựng là trên đồi cách cầu Hiền Lương hơn 5km. Công trình được khởi công vào ngày 20- 4 - 1958, hoàn thành ngày 27 - 7 cùng năm. Mỗi tấm bia cao 1,5m, rộng 1m, được khắc thông tin cơ bản về con người cùng những chiến công oanh liệt của mỗi anh hùng. Bia thứ nhất ghi công Liệt sĩ Trần Đức (1917, quê ở Hải Yến, Tĩnh Gia, Thanh Hóa), là một chiến sĩ bắn trung liên rất giỏi, góp phần quyết định thắng lợi trong nhiều trận gay go. Qua 40 trận trên chiến trường Liên khu 5, đồng chí Trần Đức đã tiêu diệt 200 tên địch. Điển hình năm 1947, 2 đại đội địch chia làm 2 cánh tấn công vào đơn vị trên đèo Hải Vân, đồng chí Đức dùng súng máy đánh bật 2 lần, tấn công diệt 26 tên, tạo điều kiện cho đơn vị xung phong diệt địch. Tháng 11-1949, địch tấn công với lực lượng đông gấp 10 lần, đồng chí Đức bắn trung liên mở đường cho đơn vị rút ra ngoài; hết đạn, đồng chí giao súng cho đồng đội rồi cống đại đội trưởng bị thương chạy đi nhưng bị địch xông đến. Đồng chí kháng cự đến cùng và hy sinh anh dũng.

image not found or type unknown

Đài ghi công liệt sĩ và bia 7 anh hùng tại thời điểm năm 1983, khi chưa xây dựng NTLS H.Vĩnh Linh.

Bia số 2 ghi công Liệt sĩ Lê Công Khai (1925, ở xã Hoàng Phú, H.Hoàng Hóa, Thanh Hóa), khi hy sinh là Đại đội trưởng thuộc Liên khu 5 vào năm 1954. Trước đó, gần 9 năm trong quân đội, đồng chí Khai luôn nêu cao tinh thần bất khuất, dũng cảm. Trong đó có trận đánh đồn Túy Loan (Quảng Nam - Đà Nẵng) vào tháng 5-1952, cửa vừa mở địch tập trung bắn dữ dội nhưng đồng chí Khai bình tĩnh chỉ huy trung đội đánh chiếm lô cốt rồi phát triển đánh vào hầm đại bác và sở chỉ huy. Bị

thương vào chân nhưng đồng chí kiên quyết chỉ huy đơn vị chiến đấu đến khi giải quyết xong đồn địch. Bia số 3 là về Liệt sĩ Nguyễn Đô Lương (1923, xã Đức Quang, H.Đức Thọ, Hà Tĩnh). Tham gia bộ đội, 8 năm làm trinh sát, đồng chí Lương đã dự nhiều trận trên chiến trường Liên khu 5, có lần bị thương vẫn xin ở lại chiến trường. Tháng 5-1953, đồng chí Lương phụ trách điều tra Hòn Bàng (Quảng Nam), vị trí trọng yếu nên địch canh phòng rất cẩn mật. Vậy mà đồng chí và các trinh sát 3 lần vào đồn trinh sát tỉ mỉ. Đến lần cuối, đồng chí Lương bị phục kích nhưng đã kịp hô to để anh em chạy thoát. Địch tra tấn dã man nhưng không khuất phục được người chiến sĩ trung kiên này nên đã giết, cầm cọc, bêu đầu. Bia thứ 4 ghi công Liệt sĩ Trương Văn Ly (1924, quê xã Võ Ninh, H.Quảng Ninh, Quảng Bình). Trước khi hy sinh vào năm 1952, đồng chí Ly đã chiến đấu 100 trận ở chiến trường Nam Trung Bộ, luôn luôn xung phong ở bộ phận xung kích chỉ huy quân đội cầm tử, chiến đấu dũng cảm, mưu trí. Bia thứ 5 là về Liệt sĩ Ngô Mây (1924, xã Cát Chánh, H.Phù Cát, Bình Định). Năm 1947, đồng chí Ngô Mây từ biệt mẹ già và vợ chưa cưới lên đường diệt giặc. Trở thành chiến sĩ trong Trung đội quyết tử. Tháng 10-1947, đơn vị được lệnh chuẩn bị lên đường chiến đấu và cần 1 chiến sĩ ôm bom diệt địch. Tất cả đều giơ tay xung phong, trong đó có đồng chí Mây. Đêm hôm đó, đồng chí Mây ngồi viết thư bằng máu gửi Ban chỉ huy xin dành cho mình vinh dự được ôm bom diệt địch. Giờ chiến đấu đã tới, đồng chí Ngô Mây và đơn vị phục kích một quãng đường hiểm trở đón xe cơ giới địch ở Pleiku xuống An Khê. Đêm đó, đồng chí Ngô Mây mở chốt bom, tiêu diệt hơn một trung đội địch. Trong trận sinh tử ấy, đồng chí cũng đã anh dũng hy sinh.

Bia thứ 6 rạng ngời chiến công Liệt sĩ Ngô Chí Quốc (1929), xã Hiệp Bình, Q.Thủ Đức, Gia Định (cũ). Tham gia bộ đội vào năm 1946, đồng chí Quốc dự 100 trận trên chiến trường Nam Bộ, góp phần chủ yếu cho tiểu đoàn diệt 941 tên địch, bắt sống 38 tên, thu 231 súng các loại. Đồng chí hy sinh vào năm 1954 trong trận đánh cầu Đình. Và bia thứ 7 là về Liệt sĩ Wừu (hy sinh năm 1952), dân tộc Ba Na ở Gia Lai, tham gia phong trào chống Pháp của nhân dân Ba Na từ năm 1939. Trong những năm địch xâm chiếm và khủng bố gắt gao, đồng chí Wừu (là Chủ tịch xã kiêm xã Đội trưởng du kích) đã bền bỉ cùng với nhân dân, đồng bào, kiên quyết đấu tranh với địch, nhiều lần bị địch bắt nhưng một mực không khai báo, giương cao khí phách chiến sĩ cách mạng, tìm cách trốn thoát để tiếp tục hoạt động. Trong 1 lần bị địch phục kích bắt được, chúng tra tấn rất dã man, xẻo mũi nhưng không khuất phục được người con anh dũng của đồng bào Ba Na, mà còn bị người anh hùng lừa đến hầm chông làm chúng bị chết, bị thương hàng chục tên. Và anh hùng Wừu cũng đã hy sinh... Tất cả 7 liệt sĩ đều được Chính phủ và Chủ tịch Hồ Chí Minh truy tặng danh hiệu "Anh hùng quân đội và Huân chương Quân công hạng Nhì" vào dịp kỷ niệm 2 năm chiến thắng lịch sử Điện Biên Phủ và Quốc khánh 2-9-1955.

Vào năm 1983, NTLS H.Vĩnh Linh được xây dựng tại khu vực Đài ghi công liệt sĩ và bia 7 anh hùng. Hệ thống bia được giữ gìn nguyên trạng, bảo vệ cho đến hôm nay. Tuy nhiên, do bom đạn khiến hầu hết các tấm bia đều bị hư hỏng, không còn nguyên vẹn. Cùng với thời gian, công trình xuống cấp. Người dân Vĩnh Linh, Quảng Trị cũng như nhiều người dân cả nước nói chung mong mỗi các ngành chức năng Quảng Trị sớm quan tâm nâng cấp, tôn tạo những hiện vật giá trị này để phát huy tầm vóc lịch sử, giáo dục truyền thống, góp phần lan tỏa niềm tự hào đến mai sau.

Link bài viết: <http://www.tinthat.vn/lan-toa-tu-hao-den-mai-sau>